

BARTHA DÉNES egyetemi tanár emlékbeszéde a tanítványok nevében

**Kedves Családtagok, Hozzátartozók!
Tisztelt Megjelentek!**

Öt év elmúltával is, CSAPODY ISTVÁN nevének kiejtésekor elszorul a hazai botanikus generáció tagjainak szíve, gondolatuk az emlékek tárházában kutat, hogy felidézzék tudós mesterük alakját. CSAPODY ISTVÁNT nem lehet elfelejteni, s nem lehet a hazai, illetve a nemzetközi botanikai múltból kitörölni. Bár ezzel már életében többen próbálkoztak, s egyszer-egyszer – átmenetileg – sikerült is őt félreállítani, olykor megalázni. Az első nagy csapást fiatalon, 1948-ban kellett elviselnie, amikor a Pázmány Péter Tudomány-egyetem Természettudományi Karára beadott jelentkezését „világnézeti okok miatt” elutasították. A második megrázkódtatás 1958-ban érte, mikor is „szilárd világnézeti meggyőződése miatt” az Erdőmérnöki Főiskoláról eltávolították, megfosztották az egyetemi katedrától. Az elszenvedett, életre szóló megalázás jellemét még szilárdabbá tette, s roppant botanikai tudása mellett e tulajdonsága is a fiatal botanikus generáció példaképévé emelte őt.

Mit is kaptunk Tőle, PISTA BÁCSITÓL?!

Először is egy imponáló botanikai élelslátást, óriási fajismeretet, határozott jártasságot a társulástan útvesztőiben. Közbevetőleg jegyzem meg, hogy az Erdőmérnöki Főiskolán a növényfajok felismerését évfolyamtársai Tőle tanulták, kik közül kettőt, SZODFRIDT ISTVÁNT és TALLÓS PÁLT, egy életre megfertőzött, a későbbiekben ők is jeles botanikusokká váltak.

Másodszor kiváló előadóképességét emelném ki, választékos szak- és anyanyelve, érdekességeket is fölvonultató, a lényegét jól kidomborító előadásai sokakat lenyűgöztek, akár TIT-szemináriumon, akár nemzetközi tudományos konferencián hallhattuk őt.

Harmadszor a természetvédelem iránti elkötelezettségét említeném, melynek rögzös útján határozott lépésekkel haladt előre. Igaz, közben sok ellenséget is szerzett, de ő már akkor is tudta, hogy anyagiassá váló világunkban aki a természet ellen vét, az nem csak maga ellen, hanem valamennyi embertársa ellen is vét.

Végül bibliofil karakterét hoznám fel. Ma az internet világában egyre kevesebbek számára jelent a könyv, a periodika valamit is. CSAPODY ISTVÁNNak párját ritkító szakkönyvtára, folyóirat- és különlenyomat-gyűjteménye van, amit élete során hangyaszorgalommal gyűjtögetett össze és becsült meg. Igen nagy megtiszteltetés, hogy e gyűjteményt mi, a fiatalabb botanikus generáció örökölhette, s használhatja az egyetem Növénytani Tanszékén. S itt kell megemlítenem növénygyűjteményét is, egy lankadatlan gyűjtő-munka tényleges lenyomatát, mellyel ma a szombathelyi Savaria Múzeum büszkélkedhet.

Arra, hogy mi tanítványok mennyire tiszteltük, s mennyire becsültük PISTA BÁCSIT, csak egyetlen példát hozok fel: Amikor a '90-es években a doktoranduszoknak fél éves fitocönológiai szemináriumot tartott, utána a hallgatóság egységesen kérte Őt, adjon elő még egy fél évig, tartson még egy ráadás szemesztert.

Nehéz elhinni, hogy CSAPODY ISTVÁN öt éve nincs már közöttünk. Nehéz beletörödni, hogy nem kérhetjük segítségét egy kritikus növény-taxon meghatározásához, egy ritka szakirodalom felkutatásához. Az utókor, a tanítványok azonban nem feledkeznek meg róla. A Tudós Ismeretterjesztő Társulat keretében CSAPODY ISTVÁN Természettudományi

Szabadegyetem működik, az Országos Erdészeti Egyesület a nagy sikerű „*Erdei fák és cserjék*” c. könyve kiadásán fáradozik. A közelmúltban eddig ismeretlen írásai láttak napvilágot, így az '56-os emlékeket felelevenítő „*Forradalom és Exodus*” a Soproni Szemlében és az Erdészeti Lapokban, most pedig kedvenc fafaja, a szelídgesztenye őshonosságát elemző tanulmánya az Erdészeti Lapok legfrissebb, februári számában.

Az utókor hálája és tisztelete a tárgyiasult emlékezés formájában is megnyilvánul. Ennek tanúbizonysága a Botanikus kertben a múlt év októberében felavatott emlékpád, melyen CSAPODY ISTVÁN neve is szerepel. S ennek tanújele a mostani emléktábla is. Abban is biztos vagyok, hogy az emlékezés tárgyiasult formái a jövőben tovább fognak szaporodni. De nekünk tanítványoknak, a fiatalabb botanikus generációnak e tárgyak többet jelentenek. Mögöttük fölsejlik tanítómesterünk, PISTA BÁCSI alakja, akire büszkék lehetünk, s ezt az érzést nem hagyjuk elvenni tőlünk.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!